

СТАНОВИЩЕ

за дисертация на тема: “Българският видеоарт (1990 – 2010)

възникване, постижения, проблеми” RUMENA GEORGIEVA RUMENA
GEORGIEVA

от Юлиан Николов Митев

Разработеният от Юлиан Митев дисертационен труд е посветен на интересна, значима и слабо разработена у нас тема. Разработката е с убедителен обем от 235 страници машинописен текст, включващи увод, три глави, заключение, източници на емпиричния материал, библиография.

Към дисертационния труд е разработен автореферат, който отговаря на всички изисквания и вярно отразява съдържанието на докторската дисертация.

Трудът на Юлиан Митев се отличава със сполучлива структура, ясен, убедителен и четивен стил и последователност на изложението и анализ на издигнатите основни тези.

Целта на дисертационния труд, определена в уводната част е “да се изследва видеоарта като художествено явление в българското изкуство, да се види мястото и значението му за периода от 1990 до 2010 година”. От тази обхватна цел произтичат редица задачи, най-мощната от които е събиране, класифициране и анализи на произведенията на видеоарта през посочения период. Друга задача, също така актуална, е обособяването на видеоарта като вид изобразително изкуство, родеещо се както със сценичните, така и с екранните изкуства, но притежаващо характерни белези на пластичните визуални художествени произведения.

Задача, която си поставя авторът и я разрешава в рамките на дисертационния труд, е намиране мястото на българския видеоарт в световните и в частност европейските художествени процеси. От особена важност за цялостта на разработката е изследването и позоваването на редица теоретични трудове от чуждестранни авторитети в областта на видеоарта. Това улеснява съпоставката на видеоарт произведения от Европа и САЩ и българските творби. Авторът сочи, че в първия период от 1990 година приблизително до 2005 година българските художници влагат своите усилия в облавяването на техническите страни на видеоарта и се стараят да скъсят “разстоянието” между чуждестранните и родните произведения в художествено отношение.

Първа глава “Теоретична рамка за изучаване на видеоарта като автономна художествено-визуална практика” съдържа четири раздела в които авторът разглежда възникването, развитието и оформянето на видеоарта като “художествена емпирия”, намирайки неговото място в триадата кино – телевизия – видео (арт). Отделено е внимание на мястото на видеоарта от гледище социологията на изкуството. В тази глава се съдържат и изходните постановки, както и базова платформа за по-сетнешни анализ и задълбочени

изследвания. Стъпил на здрава теоретична основа, авторът преминава към художествените средства във видеоарта

Втора глава изцяло е посветена на екранната видео арт изразност и нейните специфични особености. И тук се тръгва от теоретичните постановки, за да се стигне до конкретните изразни средства, с които борави художникът. Въвежда се понятието “хронотоп”, проследена е неговата етимология, характерни особености и специфика във видеоарт изкуството. Проблемите за мястото и времето, както и звука във видеоарта заемат значително място в тази глава. Всеки анализ и обобщение е подкрепен с конкретни произведения, както на български, така и на чуждестранни автори. Това превръща изложението в добре обосновано и подплатено с конкретика изследване. Правят впечатление обширните трактовки на техническите и технологически средства, използвани в конкретни случаи, които обусловят изразността на произведението.

Трета глава е “Видеоартът и проблемите на човешкото съществуване”. Тук се третираат въпросите за тематичната насоченост на отделни произведения, които са интерпретирани задълбочено и обхватно. Например “Човекът и пътят”, “Човекът в търсене на самия себе си”, “Човекът и неговият труд”. Тази глава завършва с “Индивидът и социумът в българския видеоарт”. Заключение е сравнително кратко и не отразява достатъчно постигнатото в дисертацията.

Силно впечатление прави събраният и обработен конкретен материал, въпреки трудностите при издирването на произведенията, някои от тях в частни сбирки, притежания на отделни автори и една значителна част – в Софийска градска художествена галерия.

Дисертационният труд на Юлиан Митев представлява първо монографично изследване на българския видеоарт. Наред със сериозната събирателска и класификационна работа, е третирано неговото развитие и етапност, неговото място и роля в художествените процеси. Обосновани са понятията и термините използвани при осмисляне на това изкуство. Разгледани са въпросите за изразните средства, характерни за това изкуство. Направен е паралелен анализ на определен брой селектирани по избрани от автора критерии чуждестранни и български произведения въз основа на което е изтъкната равнопоставеността на нашето видео-арт изкуство със европейските и американските творби, особено през втория етап на нашия видео арт.

Въз основа на казаното до тук, убедено считам, че разработката на Юлиан Митев притежава необходимите качества на докторатски труд и предлагам на уважаемото Научно жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен “ДОКТОР”.

Доц. д.изк. Незабравка Иванова